

Dematek Outlook

Nr 2 2010

KBK lättlastsystem blev lösningen för Dynapac

sid 2-4

Dematek på EuroExpo

sid 5

Demagkranar i drift på
kraftvärmeverket Torsvik

sid 6

Har mer. Kan mer. Gör mer.

Ledare

Brett kunnande är viktigt

I detta nummer av Outlook är temat brett kunnande inom många olika områden. Här kan man läsa om de riktigt avancerade kranar som helautomatiskt förser Jönköping Energis brännugnar med precis rätt mängd sopor dygnet runt. Stora laster, höga omlastnings-hastigheter och en extrem miljö kännetecknar denna typ av kranar. Vidare kan man läsa om hur Demags lättlastsystem KBK hjälper Dynapac med hantering av valsar. Signifikant för denna utrustning är att, trots att det är standardkomponenter, kan anpassas och sättas ihop snart sagt hur som helst. Följdaktligen kan de mest varierande lyftproblem lösas med Demags KBK-system.

Båda exemplen tjänar som bevis för det stora kunnande, de högkvalitativa produkter och innovativa lösningar som Dematek, med Demag Cranes AG i ryggen, projekterar och levererar. Kunnande som mynnar ut i mervärden för kunder i form av rationella och kostnadseffektiva lösningar för materialhantering. Detta är en typ av kunskap som vi är stolta över att kunna bidra med på den svenska marknaden.

Utöver detta finns andra typer av kunskap. Bland annat krävs stor kännedom om de lagar och regler som gäller för lyftutrustningar och dess användande. Denna typ av kunskap är viktigare än kunskapen om cykeltider och maskingrupper. Den direkta kunskapen om lyftutrustningar och kranar är ofta hög. Dock möter vi ofta kunder som endast har vag uppfattning om de lagar och regler som gäller vid användande av lyftutrustning och det ansvar som arbetsmiljölagen ålägger dem. Vi har genom vårt systerbolag Dematek Utbildning AB tagit till mission att ändra på detta. Läs artikeln om Willis Nordenstam och ta dig en funderare. Är det svårt? Vi hjälper dig gärna! Boka en ansvarsutbildning så faller bitarna på plats. Vi kan sedan gemensamt gå igenom just ditt utbildningsbehov och lägga upp en plan för hösten. Och du kan garanterat vila lugnare i hängmattan under sommaren.

Glad sommar!

Jonas Hörnfeldt
VD Dematek AB

Dematek
Outlook

Ansvarig utgivare: Jonas Hörnfeldt
Produktion: Karlöf Marknadsföring AB, www.karlof.nu
Adressändring: dematek@dematek.se

Photo: Dynapac

Vid Dynapac i Karlskrona tillverkas vägvärltar.

KBK lättlastsystem blev lösningen för Dynapac

När man vid Dynapacs produktionsenhet i Karlskrona skulle rationalisera i valsverkstaden ville man ha ett styrt system för lyft och transport av valsar. Detta för att möjliggöra för en person att sköta hela arbetsprocessen samt minska risken för misstag i hanteringen. Lösningen blev att montera Demateks KBK lättlastsystem.

Dynapac är en internationell tillverkare av packnings- och beläggningmaskiner för väg- och anläggningsbyggande. Företaget har huvudkontor i Stockholm samt åtta produktions-anläggningar i Sverige, Tyskland, Frankrike, Brasilien, Kina och USA. Vid Dynapac i Karlskrona har man i första hand produktion av vibrerande vägvältar för asfaltspackning och jordpackning. Dessutom har man här också forskning & utveckling samt marknadsföring av vibrerande-, statiska-, gummihjulsvältar samt lätt betongutrustning.

Rationalisering av produktionen

Det var i samband med att Jan Evertsson, som är Senior Production Engineer på Dynapac, fick hand om projektet med att rationalisera och effektivisera produktionen i valsverkstaden som man beslutade att investera i ny lyftutrustning.

– Det vi gör i den här anläggningen är att tillverka valsarna till våra vältar, från svepplåt till färdig vals. Det är tunga pjäser med vikter på upp till 630 kg och riskerna om man gör något fel är stora. Därför ville vi komma ifrån att

behöva använda svängkran och traverser i produktionen. Det är lätt att man trycker på fel knapp, valsen kommer i gungning och åker in i en skyddsplåt eller glasruta med stora, dyrbara skador som följd, säger Jan Evertsson och fortsätter;

– Vår målsättning var att vi skulle komma ifrån detta och samtidigt kunna rationalisera hanteringen. Därför var vår idé att vi istället skulle använda oss av ett styrt lyftskensystem, där vi enkelt kunde köra valsen från den ena stationen till den andra utan någon risk.

En ny vals under produktion.

En person sköter hela logistiken, med radiostyrning.

Mats Möller, regionchef Syd på Dematek och Jan Evertsson, Senior Production Engineer på Dynapac, inspekterar en av vändskivorna.

► Då vi endast behöver köra valsarna mellan de fasta produktionscellerna har vi ingen användning av en mer flexibel lyftutrustning.

Fast skensystem innebär ökad säkerhet

Dynapac gick därför ut med en offertförfrågan till olika lyftutrustningsleverantörer om möjligheten att kunna leverera ett fast skensystem efter deras krav.

– Dynapac hade sin vision klar om vad de ville ha, nämligen en enkelbana i taket för lyft. Vi tog därför fram ett förslag på lösning, som innebar att vi offererade vårt KBK lättlastsystem, med växlar, vändkors, säger Mats Möller, regionchef Syd på Dematek.

KBK lättlastsystem ger möjlighet till en flexibel lyft och transport ovan golv. Systemet kan lätt byggas ut och

en mängd olika varianter av banor kan kombineras med KBK-skenan. Tillsammans med raka skenor, kurvor, växlar, vändskivor, sänkstationer och åkverk går det att lösa nästan alla transportbehov.

– Av de förslag vi fick in kom Dematek med den bästa lösningen, vilket gjorde att de också fick ordern. I april 2009 började man installera anläggningen och i början av sommaren samma år togs den i drift, säger Jan Evertsson.

En person sköter hela logistiken

– Vi är mycket nöjda med den här lösningen, säger Jan Evertsson. På en liten yta kan nu en person, mot tidigare två, köra bägge maskinerna och sköta

logistiken i och ur produktionscellerna. Det är lätt att övervaka hela processen och man behöver inte vara rädd för att göra några misstag. Vi kan nu verkligen

”Vi kan nu verkligen lyfta och köra valsarna med precision, radiostyrt och med steglös hastighet”

lyfta och köra valsarna med precision, radiostyrt och med steglös hastighet.

– Det känns mycket bra att vi har den här lyftanläggningen

i gång då det nu är full fart i produktionen. Efterfrågan på våra produkter är stor och vi jobbar för högtryck. Vi har också planer på att bygga ut KBK-systemet med mer stickspår, för att öka tillgängligheten och nå en större yta inom anläggningen. Så vi har redan pågående diskussioner med Dematek kring detta, avslutar Jan Evertsson.

Dematek på mässta i Värnamo och Eskilstuna

Dematek satsar på att synas och visa upp de senaste lösningarna när det gäller lyftutrustning, för industrin runt om i landet. Nu senaste var man med på mässan EuroExpo i Värnamo (5–6/5) och Eskilstuna (26–27/5).

EuroExpo är en renodlad industrimässa för tillverkande företag med fri entré för branschfolk. Mässan är uppbyggd som en labyrint, där man som mässbesökare går från monter till monter. Det är alltså ingen risk att man missar någon utställare när man besöker mässan. Uppåt 100-talet utställare fanns på plats. I Demateks monter kunde mässbesökarna bland annat ta del av information kring säkerhetsutbildningar samt provköra den nya telfern DCMS, med steglös hastighetsreglering.

– Även om det kunde varit mer besökare på mässorna var de som kom av bra kvalitet. Vårt deltagande resulterade i ett antal heta offertförfrågningar, bland annat på en stor travers. Det var också mycket intresse för Dematek Utbildning. När man är ute så här och pratar utbildning märker man hur stort behovet är. Hos många företag saknas medvetenheten om att de idag behöver ha utbildad personal, säger Claes Hörnfeldt, VD för Dematek Utbildning AB.

Labyrinten på EuroExpo innehåller många utställande företag.

”I Demateks monter kunde mässbesökarna bland annat ta del av information kring säkerhetsutbildningar samt provköra den nya telfern DCMS, med steglös hastighetsreglering”

I montern fanns Demateks steglösa manulift, som t.ex. är bra när man skall byta ett verktyg i någon maskin.

Demateks monter var välbesökt (förutom när den här bilden togs).

Ingemar Sandabl (th) från Fx Trading AB var intresserad av telfrar och radiostyrning. Mats Möller, regionchef Syd på Dematek, förklarar fördelarna.

Närmare 100 utställare fanns med på EuroExpo i Värnamo och Eskilstuna.

Foto: Svensk Xpressbild.

Med hjälp av gripskopor blandar kranen avfallet.

Demateks kranar hjälper till att omvandla avfall till energi

Varje dag, år ut och år in är kraftvärmeverket Torsvik igång med att omvandla avfall till värme och el. Två helautomatiserade Demag-kranar blandar avfallet och matar in det som bränsle i ångpannan. Miljön är tuffast tänkbara och det krävs därför regelbunden service av anläggningen. Demateks servicetekniker är på plats minst en gång i månaden för underhåll och förebyggande service.

Kraftvärmeverket Torsvik är en imponerande anläggning.

Jönköping Energi bedriver flera verksamheter; drift och förvaltning av elnät, produktion och distribution av el, fjärrvärme, fjärrkyla, ånga och biogas, avfallstjänster inom förbränning och biologisk behandling samt drift och

Peter Vesterberg, säljare på Dematek och Kjell Augustsson på Jönköping Energi framför kraftvärmeverket.

förvaltning av stadsnätet WetterNet. På Torsvik, ca 10 km söder om Jönköping, finns deras nyaste kraftvärmeverk. Kraftvärmeverket Torsvik togs i drift 2006 och var då den första helautomatiserade förbränningsanläggningen i Sverige. Här omvandlas avfall till värme och el som räcker till 15 000 hushåll.

Helhetsansvar

I februari 2004 startade byggnationen av kraftvärmeverket. Efter en stor upphandling stod det klart att man valt Demags kranar, gripskopor, banor och styrutrustning för hantering av det inkommande avfallet.

– Kraftvärmeverket Torsvik är en imponerande anläggning och verksamheten är till största delen helautomatiserad. Demag levererade kranarna och vi har tagit helhetsansvaret när det gäller montering, driftsättning och service, säger Peter Vesterberg, säljare på Dematek.

Dematek har stor erfarenhet när det gäller denna typ av objekt och har även levererat automatiserade processkranar för avfallshantering till liknande anläggningar i bland annat Borlänge, Mariestad och Uddevalla. Anläggningen i Torsvik har två Demag traverskranar

med en spännvidd om 33,8 m, där varje krans egenvikt är ca 50 ton. Åklängden är 66 m och lyfthöjden 28 m.

– Dessutom är kranarna försedda med antisvajutrustning för att motverka pendling av skoporna. Traverskranarna arbetar helt automatiskt och övervakas från kraftvärmeverkets kontrollrum, säger Peter Vesterberg.

Två traverskranar samarbetar

De två kranarna är monterade i den stora mottagningsbunkern på värmeverket. Här tippas det inkommande avfallet ned från lastbilar i bunkern. Med hjälp av gripskopor, med en volym på 6,3 m³ vardera, blandar kranarna sedan avfallet och matar in det som bränsle i ångpannan. Avfallet består av ca 60 % verksamhetsavfall (plast, papper och trä) och 40 % hushållsavfall.

– För att få rätt mix av bränsle i ugnen programmeras kranarna och normalt är det så att den ena kranen mixar medan den andra lägger in bränsle i ugnen. Kranarna går oavbrutet, men de fungerar mycket bra, säger Kjell Augustsson, som arbetar med anläggningsteknik inom värme och kraft på Jönköping Energi AB.

Fullt fokus i kontrollrummet.

Tuff miljö kräver bra service

Anläggningen utnyttjas maximalt och under 2009 tog man emot cirka 145 000 ton avfall. När man ser dessa siffror förstår man att maskinerna körs hårt och därför kräver extra mycket tillsyn.

– Miljön är tuffast tänkbara och kranarna körs hela tiden. Därför har vi ett omfattande serviceavtal med Dematek när det gäller förebyggande och avhjälpande underhåll på såväl kranarna som PLC-styrningen. Minst en gång i månaden är Demateks servicetekniker Patrik Lavéno och Mikael Höglund på plats hos oss. De har ett tufft jobb men utför det med glans. Killarna ställer alltid

”Demateks service är mycket kvalificerad och har fungerat perfekt hela tiden”

upp och är mycket positiva i alla lägen. Demateks service är mycket kvalificerad och har fungerat perfekt hela tiden sen vi körde igång anläggningen, säger Kjell Augustsson.

Dematek har även levererat portmaskinerier, via en lokal portleverantör, till intagsportarna på Torsvik. Maskinerierna är specialutrustade med Demag kättingtelfer. Dessutom har man levererat en travers till generatorhallen och en travers till underhållsverkstaden.

Patrik Lavéno och Michel Höglund från Dematek utför förebyggande service på en av gripskoprna.

HIGHLIGHT

Processkran med öppet lyftmaskineri MPW

Översikt över grundutrustningen

Lyftkapacitet:	10 – 100 t	Traverslöpvagn KTLE/KTLR
Spännvidd:	max. 40 m	Tralla i lädbalkskonstruktion
Klassning:		Gångbrygga/serviceplattform
Stålkonstruktion:	H2B4 till 63 ton	Travers och tralla lackerade i RAL 1007
	H2B3 över 63 ton	Kranåverk utfört som kombination
Lyftmaskineri:	M6 till 50 t	motor-växel ZBA-ADK
	M5 över 50 t	Strömtillförsel till trallar, KBK 100
Hastighet:		Radiostyrning HBC-serien, C-716 M
Lyft:	0 – v _{max} (se katalog m. byggmått)	SPS CPU 312
Tralla:	0 – 40 m/min	Frekvensomriktare ACS 800 Demag
Travers:	0 – 80 m/min till 63 t	(Demag Dedrive Pro)
	0 – 63 m/min över 63 t	2-steps trall- och traversgränsbrytare
		Kalldare för alla drivningar
		Kopplingsbox för strömavtagare

Vi hjälper dig att leva upp till kraven

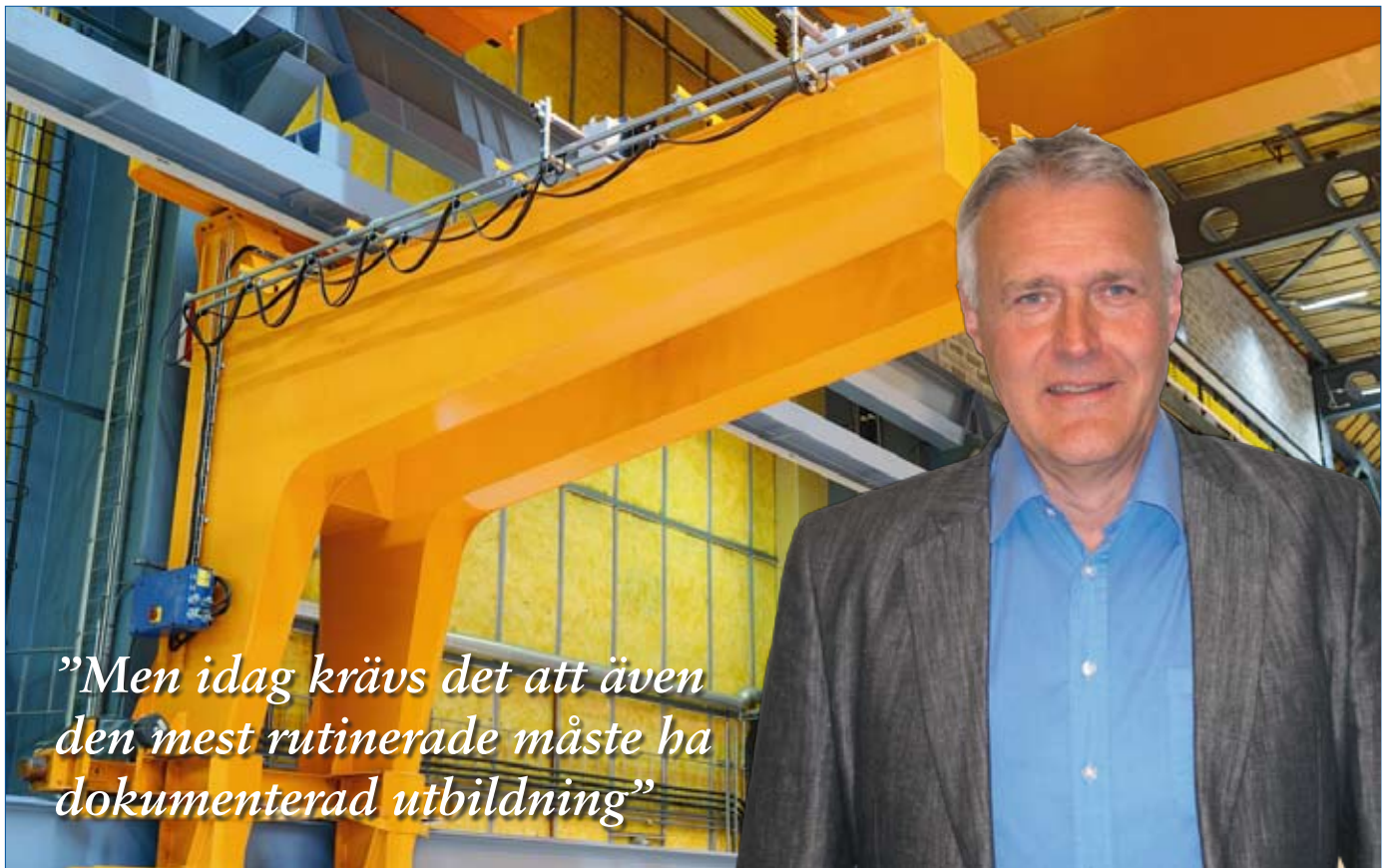
Regelverken för lyftredskap och lyftanordningar, mobila arbetsplattformar, fallskydd mm. har förändrats vilket ställer högre krav på såväl arbetstagare som arbetsgivare. Men vad är det för lagkrav som gäller idag och hur gör man bäst för att leva upp till dem? För att bena upp detta fick vi möjlighet att ställa några frågor till Willis Nordenstam, som är platschef och instruktör på Dematek Utbildning i Västerås.

Vad är det för lagkrav kring lyft som gäller idag?

– Sedan 2007 är det Arbetsmiljöverkets föreskrifter om användning av lyftanordningar och lyftredskap (AFS 2006:6) som vi har att rätta oss efter. Här finns förtydligande till Arbetsmiljölagen om de krav som ställs på arbetsutrustningen samt användare och de ansvariga på företaget. I och med att jag arbetar med utbildning pekar jag på det som står i § 3 och § 29. Här slår man fast att riskanalys skall utföras och att arbetsgivare som låter en arbetstagare använda lyftanordningar eller lyftredskap skall ha dokumentation över dennes praktiska och teoretiska kunskaper när det gäller användning av utrustningen. I klarspråk betyder det att det idag är du

Willis Nordenstam i färd med att utbilda.

Willis Nordenstam, platschef och instruktör på Dematek Utbildning.

som arbetsgivare som måste ansvara för att din personal har rätt utbildning för att utföra lyftarbeten.

Hur tycker du att företag i allmänhet följer dessa nya bestämmelser?

– Tyvärr så är det fortfarande mycket bristande kunskaper om vad det är som gäller. Ofta tror man att bara för att någon har kört en lyftinrättning i många år så är allt OK. Men idag krävs det att även den mest rutinerade måste ha dokumenterad utbildning. En viktig och praktisk aspekt kring detta är ju att man skall arbeta på ett enhetligt sätt med lyft på alla arbetsplatser. Genom att göra detta så kan olyckor undvikas.

Vad kan hända om man struntar i reglerna?

– Arbetsmiljöverket kontrollerar att arbetsgivarna följer de lagar och regler som finns så att de anställda inte skadas eller blir sjuka av jobbet. För att se till att detta efterlevs gör man inspektioner och besök på arbetsplatser. Om man hittar något fel skriver man upp det och meddelar arbetsgivaren som måste rätta till felet. Arbetsmiljöverket försöker i första hand att få arbetsgivaren att rätta till eventuella brister så snart som möjligt. Om arbetsgivaren inte följer kraven, kan Arbetsmiljöverket meddela föreläggande eller förbud, dvs. förbjuda viss hantering, viss verksamhet eller förelägga arbetsgivaren att rätta till de brister i arbetsmiljön som beskrivits. Till ett sådant föreläggande eller förbud kan Arbetsmiljöverket även sätta ut ett vitesbelopp.

Om det sker en olycka och det i den efterföljande utredningen visar sig att man inte levt upp till Arbetsmiljöverkets föreskrifter så blir det ett personligt straff till den ansvarige på arbetsplatsen. Oftast blir det böter men det kan även bli fängelse.

Var kan man som ansvarig skaffa sig mer information?

– Givetvis hittar man mycket information hos Arbetsmiljöverket (www.arbetsmiljoverket.se). Ett annat tips är att gå vår populära ansvarsutbildning. Kursen är avsedd för personer med personalansvar och riktar sig till chefer, arbetsledare, inköpare, lagerpersonal och skyddsombud. Under 8 timmar går vi igenom vilka lagar och regler som gäller samt vad de innebär. Efter detta har man en bra grund att stå på och kan lättare se vilken utbildningsbehov det finns på det egna företaget.

Hur är intresset idag för era olika utbildningar?

– Vi märker ett allt större intresse för vår verksamhet från olika håll. Ett exempel på detta är att Dematek Utbildning, som ett av få utbildningsföretag, fått ett godkännande från KIKA (Krananvändare inom Kärntekniska Anläggningar). Där ställs högre krav och ett erkännande från dem är en verklig fjäder i hatten.

Dessutom ökar hela tiden efterfrågan på våra kurser. Förutom ansvarsutbildningen så är intresset stort för våra utbildningar inom lyft och säkerhet, mobila arbetsplattformar, fallskydd elsäkerhet och även truck. En nyhet är att vi delat upp de olika kurserna i moduler. Det blir enklare för företag att se vad de behöver, vi skräddarsyr utbildningen för varje person och företags behov. Vi hjälper till med riskanalyser för att anpassa utbildning till kundernas verksamhet. Utbildningar hålls i våra egna kurscenter i Västerås och Göteborg, men vi har också möjlighet att hålla utbildning ute hos kunden.

För mer information
www.dematekutbildning.se

Det syntes att Lyft & Surrningsredskap fanns på plats.

Minimässan gav flera nya förfrågningar att följa upp.

Stort intresse för vår minilyftmässa

I slutet av april hade Dematek Utbildning minlyftmässa i sina lokaler i Västerås. På plats fanns givetvis Dematek för att visa lyftutrustningar och dessutom Linde Material Handling som demonstrerade truckar. Representanter för Bengtssons Maskin, Certex, Gunnebo och Lyft & Surrningsredskap visade upp det senaste när det gäller lyftok, ställinor, lyftöglor, lyftkätting, stroppar och övriga lyftredskap.

Intresserade mässbesökare kom från olika industriföretag i såväl Västerås som Ludvika och Södertälje. Du som inte hade möjlighet att besöka minimässan kan på detta bildcollage se lite av vad som visades upp.

Intresserade mässbesökare.

Det gäller att ha tungan rätt i mun när man skall köra lyft! Ett uppskattat inslag på minimässan var tävlingen som gick ut på att man skulle köra travers på ett säkert sätt.

Att Linde har ett brett program av truckar framgick tydligt på mässan.

Aluminiumsvängkran med steglös telfer

Svängkranen finns både med pelare och för väggmontage, laster från 125–1000 kg.
Armlängd upp till 7 meter på 125 kg och 250 kg svängkranarna,
6 meter på 500 kg svängkranen och 5 meter på 1000 kg svängkranen.

ERBJUDANDE!

30% Rabatt på aluminiumsvängkran (en eller flera) vid ett köptillfälle, gäller tillsammans med medskickad kupong. Kan ej kombineras med andra erbjudanden eller rabatter.

Företag: .....

Kontaktperson: .....

Telefonnummer: .....

E-mail: .....

Aluminiumsvängkran

Last: ..... Armlängd: .....

(På Pelarsvängkranarna är måttet "Golv – underkant arm" alltid 2500 mm)

Erbjudandet gäller t.o.m. 2010-09-30

www.dematek.se